// GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercurea si Sambet'a Fóia una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fr. v. a. Pentru tieri esterne 15 f. pe unu anu séu 45 doidieceri, or 3 galbini si 3 doidieceri mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 74. Brasiovu, 20. Septembre 1861. Anulu XXIV.

Scire oficiala din „Wiener Zeitung."

Maiestatea Sa c. r. apostolica cu pre'naltulu rescriptu reg. din 19. Septembre a. c. a binevoitu a conchiama diet'a pentru Marele Principatu Transilvania in regésca cetate libera Alb'a-Carolina (Belgradu) si terminulu conchiamarei aceleia alu defige pe 4. Noembre a. c.

Че mai штimȣ̆ deспре препаратівеле ла dieтъ?

De оsȣ̆ не adȣче „Ост ші Веот" штіреа къ рескріптȣлȣ̆ пентрȣ конвокареа dieтеі ардеелене с'а ші тръmісȣ̆ ла гȣвернiȣлȣ̆ de аічі. „Гȣвернȣлȣ̆ аре dpeптȣлȣ̆ а ремонстра" ziче „Ост ші В.", ші се афіртъ, къ елȣ̆ о ва ші фаче ачéста, фііndȣ̆ гȣв. к. Міко ȣніоністȣ̆, каре нȣ de mȣлтȣ̆ фііndȣ̆ ꙟн Віена се ꙟнкорdа ꙟнкъ ші ꙟн mоmентȣлȣ̆ din ȣрmъ а скóте рекȣноштереа ȣніȣнеі. Кънdȣ̆ гр. Міко с'ар mai ꙟнчерка ꙟнкъ оdатъ а ꙟmпеdека ціnереа dieтеі сéȣ̆ челȣ̆ пȣцінȣ̆ а скóте modіфікаціȣні ꙟн леџеа електоралъ спре а къштіга mагіарілорȣ̆ mаіорітате ꙟн dieтъ, атȣнчі ар къта фъръ ꙟndоіéлъ а'ші фаче dепенdентъ решънереа ꙟн постȣі dела конҷеdереа ачесторȣ̆ претенсіȣні. Dintр'алтъ парте ꙟнсъ се креde, къ пентрȣка съ нȣ'ші скапе фръnеле din mъnі се ва лъоа de реmȣстръчȣне."

Noi mai штimȣ̆ атъта, къ ла ꙟн. гȣвернȣ̆ трансілванȣ̆ с'а ші dепȣmітȣ̆ о комісіȣне пентрȣ пропȣнереа регалістілорȣ̆. Оаре авéва ачеа комісіȣне кȣноштінцъ dеплінъ деспре калітъціле бърбацілорȣ̆ ноштрі demni de ачéстъ місіȣне, дéкъ нȣ ва консȣлта ші комісіȣнеа нóстръ перmаnентъ націоналъ? ꙟн тотȣ̆ касȣлȣ̆ комісіȣнеа ар фаче біnе, кънdȣ̆ шіар тръmіте ші пъререа са спре а ꙟнлесні пе гȣвернȣ̆ ші ꙟн пȣнктȣлȣ̆ ачеста. Апоі бърбаціі ромъnі dела гȣвернiȣ ꙟнкъ 'ші ворȣ̆ ціné de деторіъ а фаче тóте, спре а'ші dокȣmента оdатъ ші еі, къ че ціцъ аȣ̆ сȣnтȣ̆; кȣm о dоведіръ ачéста фраціі чеі din Віена.

Аша dаръ dieта се ва конкіъmа пе 4. Ноеmбре. Ла алеџереа dепȣтаціілорȣ̆ аȣ̆ dpeптȣ̆ тоці ачеіа, каріі плътескȣ̆ dаре кȣ тотȣлȣ̆ 8 ф. m. а. Din кърtічіка de dаре пóте ведé верчіnе дéкъ аре dpeптȣ̆ de а фі алегъторiȣ; ші інцелеџінца кȣ преоцimеа, креdemȣ̆, къ 'ші ворȣ̆ кȣлеџе ачестеа dате пентрȣ секȣрітате ші ворȣ̆ ꙟнформа пе чеі че аȣ̆ dpeптȣлȣ̆ алеџереі, ка съ ші'лȣ̆ претіnдъ. Dела 30 mii (de ꙟнdpeптъціці?) се ва алеџе 1 dепȣтатȣ̆; ачéста реmасе аша; воmȣ̆ ведé ші атъnȣнтеле леџеі електорале ші не воmȣ̆ оріента ші mai біnе. Деспре челе патрȣ пропосіціȣні реџешті авеmȣ̆ кȣноштінцъ din Np. 71. Нȣmai съ не ꙟнкорdъmȣ̆ кȣ тоціі а не фолосі de dpeптȣлȣ̆ алеџереі, оȣсціnъnдȣ̆ о соліdарітате ексеmпларъ ші феріndȣ̆ пе тотȣ̆ ꙟнdpeптъцітȣлȣ̆ dela віціȣлȣ̆ корȣmперілорȣ̆, че се ва ꙟнчерка de чеі, че ворȣ̆ а скóте ші din фȣnдȣлȣ̆ пътъnтȣлȣі mai mȣлці dепȣтаці пентрȣ сіnе, ка се реéсъ кȣ mаіорітате ꙟн dieтъ. Акȣm се ва dоведі активітатеа бърбаціілорȣ̆ ноштрі; акȣm ворȣ̆ сечера кȣнȣна лȣптелорȣ̆ авȣте ші сȣсціnȣте пъnъ акȣm. Dела реȣшіреа кȣ алеџереа dепȣтаціілорȣ̆ ва dепінdе віиторiȣлȣ̆ ностpȣ політікȣ̆. —

Zічеа ȣnȣ̆ жȣрналȣ̆ mагіарȣ̆ mai ерí: Воmȣ̆ ведé че ва скóте ла кале ꙟmператȣлȣ̆ кȣ роmаnіі съі, ка кȣm ар фі штіȣтȣ̆, къ ꙟmператȣлȣ̆ ла dепъртареа кȣіва ар фі zісȣ: нȣ фаче nimіка, къ еȣ̆ воіȣ реmъné кȣ креdінчошіі mеі роmъnі. — Токmа de ачееа dаръ съ dоведimȣ̆, къ роmъnȣлȣ̆ аре ші віéцъ коnстітȣціоналъ ші пентрȣ dpeптȣ̆ е гата а'ші жертфі тоте, — къ dpeптȣлȣ̆ е тóтъ пȣтереа, кȣm zісесе гр. Маілатȣ̆ ꙟн сеnатȣлȣ̆ імпер. ꙟmȣлцітȣ̆, дéкъ вреmȣ̆ dаръ се авеmȣ̆ пȣтере ші кȣ еа біnе ші феріchіре съ не елȣnтъmȣ̆ dpeптȣлȣ̆ кȣвеnітȣ̆ тоці кȣ о сінгȣръ ресеmnъчȣне ла тóте ші ꙟnтрȣ тóте нȣmai дȣпъ преꙟnцелеџеріле авȣте кȣ тоціі; чіnе ва тречe ші акȣm ꙟн лагъреле стръіnе, ачела съ'ші іеа zіȣа бȣnъ din сіnȣлȣ̆ ші de ерезітатеа бінефачерілорȣ̆ кȣвеnіте націȣnеі сале. —

Маgіарії ші секȣіі, дȣпъ къте се тóкъ ші рестóкъ прін жȣрnале нȣ ворȣ̆ а алеџе dепȣтаці ла dieтъ (дȣпъ леџеа de алеџере октроатъ, креdȣ̆ ші еȣ̆, къ нȣ, чі еі ворȣ̆ алеџе дȣпъ векіȣлȣ̆ съȣ̆ ȣсȣ, аша пресіmцimȣ̆, къ се ворȣ̆ ꙟнчерка ші сашіі). Dаръ апоі се mai штimȣ̆, къ dепȣтаціі сашi ворȣ̆ авé інстрȣкціȣні, ка съ пȣнъ жъръmжnтȣ̆ пе dіплоmа леополdіnъ ші пе ȣnіȣnеа челорȣ̆ треі націȣnі, се претіnдъ апърареа ꙟnтреџітъціі статȣтелорȣ̆ ші а векелорȣ̆ сале datine ші праксе кȣ Саксеnланdȣлȣ̆, dънdȣ̆ mъnа еаръші кȣ mагіаріі, каріі ачеmтіа нȣ креdemȣ̆, къ се ворȣ̆ лъса съ нȣ се декіъреze ор се протестеze пентрȣ ȣnіȣnе. Eventus docebit, noi ꙟнсъ ла тóте се фimȣ̆ прегътіці. —

„Kolosvári Közlöny" din фъnтъnа сігȣръ не ꙟmпъртъшеште ȣnȣ̆ естрактȣ̆ mai детъіатȣ̆ din рескріптȣлȣ̆ ꙟmперътескȣ̆ сосітȣ̆ ла р. гȣверniȣ, каре текстатȣ̆ ꙟн лimба латіnъ ші контрасеmnатȣ̆ de К. Daniел Кабошȣ̆, аре датȣ̆ 19. Сеnтеmбре 1861, дȣпъ каре dieта съ конкіаmъ ꙟн Алба-Іȣліа пе 4. Ноеmбре, кȣ скопȣ̆ ка пе прінчіпiȣлȣ̆ егалітъціі пропȣnчіате съ се консȣлтеze dieта асȣпра modіфікърілорȣ̆ челорȣ̆ de mаре іmпортанцъ, че съ афлъ de ліпсъ, ші demandъ Mai. Са реџелȣі гȣверniȣ, ка ꙟн конџелеџере кȣ комісаріȣлȣ̆ реџ. denȣmindȣ̆, дȣпъ modȣлȣ̆ ȣсітатȣ̆, се конкіеmе ла dieтъ пе тóте ачелеа статȣрі ші орdіnе, карі тревȣе съ се ꙟmпъртъшéскъ ла ачéстъ dieтъ ла терmіnȣлȣ̆ ші ꙟн локȣлȣ̆ префіптȣ̆ ші тотȣ̆ оdатъ съ пȣбліче, кȣmкъ ꙟн dieта ачéста ворȣ̆ фі ȣрmъторелe mоmенте (пропосіціȣні реџіе) de обіектȣ̆ алȣ̆ консфътȣіреі; (ȣрméзъ челеа 4 пропосіціȣні, каре ле штimȣ̆ din Np. 71 алȣ̆ Газетеі). ꙟн ȣрmъ деспре dpeптȣлȣ̆ алеџереі zіче: „пентрȣ ка ші ачеа парте din локȣіторіі М. Прінчіпатȣ̆, каре дȣпъ леџіле de пъnъ акȣm аȣ̆ фостȣ̆ ескісе dела алеџереа dепȣтаціілорȣ̆ ꙟнкъ ші ꙟн ачéста dieтъ съ аібъ інфлȣінцъ кȣвеnітъ, d e m a n d ъ Mai. Са, ка тоці ачеіа, карі плътескȣ̆ 8 фіор. dаре dіpéптъ de орі че нȣmіре, съ се лесе ла вотісаре ла алеџеріле dепȣтаціілорȣ̆ dieталі, орdіnъnдȣ̆ тотȣ̆ оdатъ, кȣmкъ dpeптȣлȣ̆ de алеџере de dепȣтатȣ̆ ꙟн комітателe ȣnгаре аша съ се естіnде, ꙟнкътȣ̆ ачелеа комітате, ꙟн каре нȣmерȣлȣ̆ локȣіторілорȣ̆ тречe песте 60 de mii ла фіекаре алтȣ̆ нȣmерȣ̆ de 30 de mii сȣфлете съ mai алéгъ ꙟнкъ къте ȣnȣ̆ dепȣтатȣ̆. ꙟн фіnе пентрȣ фіекаре dепȣтатȣ̆ съ dефіџе zіȣрnȣлȣ̆ пе лȣnъ de 100 фр. m. а.

Рогалiштіі се ворȣ̆ denȣmi дȣпъ нȣmерȣлȣ̆ сȣфлетелорȣ̆, пентрȣ роmъnі ар веnі dаръ челȣ̆ пȣцінȣ̆ пе жȣmътате.

К о m і с а р і р. ꙟ н А р d е а л ȣ̆. ꙟн Клȣжȣ̆ (?) съ ворбеште кȣ тóтъ асігȣрареа, къ mіnістеріȣлȣ̆ ва denȣmi комісарі реџ. ші пентрȣ Арdеалȣ̆, ꙟн касȣ̆ че комітателe ȣnгȣрешті н'ар вреа а алеџе dепȣтаці ла dieтъ ші къ персоnалітъціле ар фі ші desemnate, d. е. ꙟн комітатȣлȣ̆ Хȣnidópеі І. Філіппȣ; пентрȣ скаȣnȣлȣ̆ Чікȣлȣі фостȣлȣ̆ комісаріȣ къпітаnȣ̆ емер. Ковачȣ̆; пентрȣ Треіскаȣnе Adam Лаzаpȣ̆. Клȣжȣлȣ̆ ва къпъта пе фостȣлȣ̆ комісаріȣ de ком. Гȣставȣ̆ Грос, М. Ошорхеiȣлȣ̆ пе ф. префектȣ̆ І. Лаzаpȣ̆, Оdорхеiȣлȣ̆ пе Стефаnȣ̆ Ціȣліх, Четатеа de балтъ пе ф. adiȣnктȣ̆ Хілdебранd, Алба de жосȣ̆ пе Аксеnте, — комітат. Дъбжчеі пе Габріелȣ̆ Анталфі фостȣлȣ̆ консіл. тріbȣnалȣлȣі ȣрбаріалȣ̆ (ꙟн Брашовȣ̆). —

D е п ȣ т ъ ч ȣ n е а р о m а n ъ din комітат. Хȣnidópеі, каре ꙟн персónеле D. Філіппȣ, Торdъшаnȣ ші протопопȣлȣ̆ Хацегȣлȣі сéȣ̆ дȣсȣ̆ ла Віена, скріе „Magyar Ország", къ вреа а есторче аколо dепȣтіреа mȣлтȣ̆ отіmатȣлȣі бърбатȣ̆ алȣ̆ націȣnеі нóстре Ладіслаȣ Васіліȣ̆ Попп, консіліаріȣ аȣлікȣ̆, de канчеларіȣ de кȣрте пентрȣ Трансілваnіа; ка лimба роmаnъ съ се ръdіче de лimбъ офічіалъ ꙟн комітатȣ̆ ші ка леџіле аȣстріаче ші ерdіnеа прочесȣлȣі еаръш съ се ꙟнтроdȣкъ.

Дȣпъ штірі din Алба-Іȣліа, карі съ ꙟmпъртъшіръ лȣі „Пестi N." с'аȣ̆ афлатȣ̆ аколо ꙟнаінтеа четъцеі — кȣ окасіȣnеа ре'ноіреі шанцȣлȣі — треі пієтрі кȣ інскріпціі роmаnе, антіче але кърорȣ̆ літере, — кȣ тóте къ сȣnт фóрте векі, — сȣnт бінішорȣ̆ пъстрате. Ла констрȣіреа ȣnеі фъnтъnі ноȣе сéȣ̆ mai афлатȣ̆ ȣн апъдȣктȣ̆ ꙟн пъmъnтȣ̆, ȣnеле mосаіче роmаnе антіче ші бȣкъці de mоnете ꙟн ачелȣ̆ локȣ̆, ȣnde стете оdіniópъ апȣлȣmȣ̆ роmаnȣ̆, ші ȣnde аȣ̆ фостȣ̆ mai търzіȣ, дȣпъ дателе лȣі Волфгангȣ̆ Бетлен ші гръdіnа прінчіпелȣі din Арdеалȣ̆. Прін ачéста се веdешто ші ачеа ꙟmпреціȣраре, къ нȣ dепарте de ачестеа mоnете се mai гъсі ꙟнкъ ші о mоnетъ тіпъритъ пе тimпȣлȣ̆ реџелȣі полоnȣ̆ Сіџісmȣnдȣ̆. —

Оаре кȣ deскіdереа сочіетъціі сéȣ̆ а реȣnіȣnеі нóстре, — прештіінцатъ пе пріmа Окт. кȣm стъ лȣкрȣлȣ̆? Нȣ кȣmва с'а октроатȣ̆ вреȣnȣ̆ прешеdinте пентрȣ еа, а кърȣі алеџере се ціnе нȣmai de коmпетінца реȣnіȣnеі ꙟнтреџі. Кȣ програmȣлȣ̆ кȣmȣ̆ стъmȣ̆? —

Comitatulu Carasiului.

(Capetu.)

Acum sesiunea din 5. Septembre o asteptá cu nerabdare toti romanii, candu in 5. Septembre la 10 óre se sculà Dn. vice-comite primariu Fauru, si dechiarà adunarei: ca Domnulu comite s. Gozdu a detiermuritu, cá mai antaiu se se iee la desbatere cestiunea gimnasiului; déca e se se boteze acela de gimnasiu romanu nationalu ? dupa cum votara unii din membrii comisiunei pentru acestu gimnasiu constituite, séu de gimnasiu confesionalu neunitu ? si ca acést'a desbatere se se faca sub presidiulu vice-comitelui primariu Ioane Fauru ; acum se facû unu sgomotu mare, si toti romanii bine simtitori, nu voià a se apucá de desbaterea acestei cestiuni, ci provocara pre vicecomitele primariu I. Fauru, cá se inounosciintiédia pre comitele s., cá se vina la adunare, si se se iee la desbatere cestiunea limbei; pana candu v. comitele p. D. Fauru, de repetiteori, si dede cuventulu de onóre, ca in sesiunea presinte, nu numai ca se va luá la desbatere cestiunea limbei, ci in asta sesiune se va si decide, numai mai antaiu se se detiermurésca cestiunea gimnasiului. Firesce acést'a a fostu o stratagema, caci cugetá neamicii causei drepte, ca luanduse mai antaiu la desbatere cestiunea gimnasiului, romanii certanduse intre sene, se voru desparti in doue partide, si apoi veniendu la desbatere cestiunea limbei, romanii fiindu impartiti in doue castre, voru remané cu limb'a romana pre josu, — machinatiuni infernale — ce nu au reusitu si a invinsu caus'a drépta. Cum a decursu cestiunea gimnasiului, nu voiescu aici a comunicá, fia destulu atata a insemná, ca la desbaterea acestui obiectu, amu cunoscutu, carii sunt adeverati romani, si voiescu in adinsu din anima curata inflorirea natiunei romane, precum si aceea, ca cine sunt romanii cei ficti séu prefacuti. —

Dupa terminaréa cestiunei gimnasiale, cam pre la una óra dupa amédia-di ocupandu presidiulu éra comitele supremu, se luà la desbatere caus'a limbei. Douediedi de oratori romani vorbira pentru primirea motiunei Domnului canonicu Liviu in principiu; adeca: cá limb'a romana se se introduca de limb'a oficiale in comitatulu Carasiului; pre acestia ei partinira toti romanii, carii formédia maioritatea absoluta. Eara dintre neromani vorbira doi oratori, pentru sustienerea conclusului celui de mai inainte alu comitatului, pentru ca ei nu tienu comitatulu de indreptatitu a aduce unu statutu in acésta intrebare, de o ponderositate fórte mare, asupra careia inca nici diet'a n'a decisu, la care se mai alaturara inca 8 neromani cu voturile loru.

Acum se luà la desbatere motiunea prelaudatului *Domnu* canonicu in specie, si desbaterile tienura pana la 5 óre dupa amédi, candu se denumi o comisiune din 5 membri, ca pana in diu'a venitóre se faca unu proieptu, la punctulu alu doile din motiune, care substernenduse congregatiunei se se desbata. Asia in 6. Septembre la 10 óre comisiunea 'si ceti proieptulu seu, si se luà la desbatere, candu D. jude cercualu Dr. Hatieganu face unu amendementu la punctulu alu doile din motiune, care amendementu prin Domnulu protonotariu Aloisu Vladu, fu esplicatu mai chiaru, care dupa mai multe desbateri se primi de maioritate. Candu presiedintele D. comite s. Gozdu pre la 4 óre dupa amédi-di pronunciá votulu maioritatei absolute, erupse multimea cea mare a membriloru comitetului, intru unu se traiésca sgomotosu, si o placere rara.“ Tantae molis erat romanam tollere linguam! —

Cu catu doru si incordare asteptá romanii acestui comitatu, cá se si védia limb'a romana introdusa de limba oficiale in acestu comitatu curatu romanu, se vede si de acolo, ca galeriele salonului comitatense sub desbaterile in caus'a limbei, erá indesuite de poporu; si stimatele nóstre dame romane, cu o constantia vera romana, in tóte trei dilele, pana se pronunciá limb'a romana, de limba oficiale, asteptá cu neastemperu in galeriele salonului dela 10 óre diminétia pana pe la 4—5 óre dupa amédia-di. — **U n u r o m a n u.**

Traiti frumóse Dame calcandu pe trandafiri,
Se secerati cunun'a ce 'n crescere ati seditu !
Plantati cu tóte amóre si zelulu de mariri
In fii, comór'a vóstra: si noi ne amu fericitu!!!

Redactorulu.

Р е ц і н ȣ ꙟп 12. Сеnтемвре 1861. (Капетȣ din Nр. тр.)

Маї нȣсе Domnȣлȣ Кородi ші ꙟнтребареа, déкъ воiескȣ романiї съ се пертрактеzе прот стȣлȣ прiн ачéстъ адȣнаре ші съ се ресолвеzе? Романiї ȣнанiмȣ кȣ ȣна франкецъ денегаръ компетiнца адȣнъреї пресенте de а ресолвi сéȣ а деvide песте протестȣлȣ лорȣ.

Атȣнчї се окȣлъ Тiса ꙟпкȣлпъндȣ пе романiї пресенцї, къ нȣ кȣноскȣ вiéца ші тонȣлȣ парламентарiȣ, ꙟї ꙟндрȣмъ апоï ка ꙟн батере de жокȣ, ка съ'ші тръмiтъ сéȣ съ'ші dȣкъ протестȣлȣ ла Вiена, de ȣnde 'ші кънътъ iнстрȣкцiȣнiле, сфътȣiрiле, 'ші трагȣ граселе лефї сéȣ пенсiȣнї шчл.; пе ачестȣ парламентарiотȣ маре, ꙟпсъ de астъdатъ нȣ преа делiкатȣ, 'лȣ iнтiмпiнъ Dn. Анка кам кȣ ȣрмътóреа рефлесiȣне:

Domnȣлȣ меȣ! кȣмкъ noï нȣ амȣ кȣнóште вiéцъ парламентаръ нiчї къ штiмȣ ворбi аша фрȣмосȣ ші делiкатȣ кȣм пóте аï пофтi ші цiарȣ плъчé Dтале, мi се паре къ нȣ се цiне de лȣкрȣ — Nȣ'мi вецї потé нега ꙟнсе, къ н'авемȣ атъта мiнте сънътóсъ ші ворбе, кътȣ съ не потемȣ еспрiма ачеeа че дорiмȣ ші воiмȣ; те мъргiнескȣ дарь а ве мȣлцъмi пентрȣ сiнчера ꙟндрȣмаре ші ꙟнвiаре, ка съ не тръмiтемȣ протестȣлȣ ла Вiена сéȣ нȣ штiȣ ȣnde. Се штiцї, Domnȣлȣ меȣ, къ noï нȣ прiмiмȣ нiчї нȣ аштептъмȣ сфътȣiрi dела нiчї ȣнȣ отрȣiнȣ, кȣ атътȣ маï пȣцiнȣ dела Вiена, ші déкъ ȣнȣлȣ сéȣ алтȣлȣ dintре романї трацe салерiȣ сéȣ пенсiȣнї, каре факȣ ші аï Dвóстръ, ачелеа нȣ ле трагȣ пе ȣнȣ прецȣ ші модȣ аша ꙟнжосiторiȣ, dȣпъ кȣм кȣцетацї сéȣ ве iмацiнацї Dвóстръ.

Dȣпъ атътеа дiспȣте pro et contra, ꙟн фiне се деvice, ка протестȣлȣ аштернȣтȣ съ се петрéкъ ꙟн протоколȣ, стiлiсатȣ къ ачела с'а предатȣ de кътръ мемврiї романї аï комiтетȣлȣї iлегале ꙟн нȣмеле ромънiлорȣ din ꙟнтрегȣ комiтатȣлȣ ші е адресатȣ кътръ D. С.Ком. ка пресединтэ алȣ комiтетȣлȣї, лъсъндȣї воiа лiберъ D. сȣпр. комiте, ка dȣпъ че ва кȣноште кȣпрiнсȣлȣ лȣї маï деапрóпе се факъ кȣ dънсȣлȣ че ва афла *маï кȣ кале.*

Dȣпъ пертрактареа ȣнорȣ каȣсе прiвате D. в. комiте Георгiе Бардоші денȣсъ жȣрътȣнтȣлȣ, ка амплоiатȣ констiтȣцiонале ꙟн лiмба романъ, ші dȣпъ ачéста денȣмiндȣсе ȣна комiсiȣне верiфiкаторiе шедiнца de астъзї ꙟнкъ с'а ꙟнкiсȣ.

Ла 6 óре сéръ адȣнъндȣсе комiсiȣнеа верiфiкъторе сȣв пресiдiȣ D. сȣпр. комiте с'а четiтȣ протоколȣлȣ шедiнцеї сȣсȣ менцiонате; романiї обсервъндȣ, къ протестȣлȣ лорȣ нȣ е iнферiтȣ ꙟн протоколȣ фъръ ка ші кȣм ар фi датȣ нȣмаї ꙟн нȣмеле челорȣ сȣвскрiші, пофтiръ дарь ꙟндрептареа ачелȣiаші, пе къндȣ dȣпъ ȣна дiспȣтъ ꙟнфокатъ ꙟнтре пресенцiї романї ші магiарi, сȣпремȣлȣ комiте ера съ се ꙟнвоiéскъ а фаче ꙟндрептареа пофтiтъ, се редiкъ жȣделе прiмарiȣ Кородi ка ȣна хiена стрiгъндȣ, къ dънсȣлȣ нiчї ȣнъ датъ нȣ ва сȣферi претiнса ꙟндрептаре, ба ші кȣ форцъ се ва опȣне.

Романiї апеларъ ла чеї de фацъ, ка се спȣнъ déкъ астъ дiмiнéцъ ꙟн шедiнцъ нȣ са прiмiтȣ протестȣлȣ, ка датȣ ꙟн нȣмеле романiлорȣ din ꙟнтрегȣ комiтатȣлȣ. Ꙟнаiнте de че ар фi ȣрматȣ вре ȣнȣ респȣнсȣ, D. протопопȣ алȣ Рецiнȣлȣї Мiхаiле Крiшанȣ възъндȣ, къ нiчї ȣнȣлȣ dintре магiарi нȣ авеа фрȣнто а *нега отъръреа шедiнцеї de дiмiнéцъ, връндȣ а се фаче* адвокатȣлȣ лорȣ кȣ ȣна вехеменцъ маï а ла Кородi, дар' кȣ маï пȣцiнъ тактiкъ ші ораторiȣ ші маï дебiлъ, de мi perplex ка челȣ каре нȣ е сiгȣрȣ ꙟн але сале, ꙟнчепȣ а пледа pro domo aliena: къ dънсȣлȣ ꙟнкъ е п а ц i е (?!) ші dънсȣлȣ н'а сȣвскрiсȣ нiчї ȣнȣ протестȣ, нiчї а ꙟмпȣтерiтȣ пе чiнева а ворбi ꙟн нȣмеле Domнiiсале шчл.

Романiї скандалiсацї кȣ астъ афронтаре неаштептатъ тоцї волiръ сеï респȣндъ, ꙟнсе D. с. комiте опрi de а ворбi пре чеї, карi нȣ сȣнт мемврi аï комiсiȣнеї, дечї ȣнȣлȣ пофтi ꙟн тонȣ кам саркастiкȣ, ка Dn. протопопȣ съ се ꙟндȣре а'ші да контра вотȣ сепаратȣ; алтȣлȣ се фолосi de кȣвентеле Domнiiсале: съракъ п а ц i е, déкъ аï ажȣнсȣ съ те репресентеzе ȣнȣлȣ ка Крiшанȣ ешті перiтъ, а треiа еï спȣсъ верде, къ déкъ чеї пресенцї нȣ потȣ нiчї сȣнт ꙟндрептъцiцї а репресента пе фрацiї лорȣ din комiтатȣ ꙟн адȣнареа ачестȣї комiтетȣ iлегале, апоï D. протопопȣ dȣрере — dȣпъ кȣм de комȣнȣ се штiе — нȣ ї ва репресента нiчї ȣна датъ.

Ꙟн фiне сȣпремȣлȣ комiте провокъндȣсе ла аȣкторiтатеа чiнстiтȣлȣї протопопȣ, кърȣiа еï секȣндъ а доȣа пацiе веетiтȣ Dn. Самȣiле Baida, персiстъ пе лъngъ че ера скрiсȣ ꙟн протоколȣ ші D. Кородi трiȣмфъ.

Опоратȣлȣ пȣблiкȣ чiтiторiȣ ші de нȣ ле ботȣ *пȣтера* акȣм ꙟнкъ мȣлцiмеа de пъкате а ачесторȣ доï фрацї некредiнчоші, комiсе ꙟн контра каȣсеï нацiонале комȣне — еï пóте жȣдека сiнгȣрȣ din ачестȣ мiкȣ касȣ — че карактерȣ пóртъ.

Пе фрацiї магiарi ꙟнсе еï фачемȣ атенцї, ка пе венiторiȣ съ'ші кȣштiце алцї апъръторi, къ ачестiа нȣ ворȣ маï потé аскȣнде мȣжа ꙟн сакȣ, ші de акȣм маï мȣлтȣ ле потȣ стрiка, de кътȣ фолосi.

Ші ачеiа ꙟнкъ ле о спȣнемȣ ꙟн фацъ фрацiлорȣ магiарi, ка се вадъ ші съ'ші алéгъ de аiчї ꙟнколо óменiї сеï маï бiне, къ óменiї de соiȣлȣ ачеста — нȣмаї пънъ потȣ трацe фолóсъ грасе — ремънȣ ꙟн лагърȣлȣ лорȣ ші кътȣ ворȣ афла, къ с'а скiмбатȣ вȣнтȣлȣ, ші еï 'ші ворȣ скiмба манталеле.

Еар' фрацiлорȣ некредiнчоші ле адȣчемȣ амiнте zica мънтȣiторiȣлȣї: „Nȣ воiескȣ мóртеа пъкътосȣлȣї, чi съ се ꙟнтóркъ ші се фiъ вiȣ.“

Dȣмнеzеȣ кȣ noï. —

М а ї м ȣ л ц ї.

Брашовȣ, 29. Септемб. n. Ресбоiȣлȣ ȣнȣi сасȣ din Бiстрiцъ. „Noi тръimȣ ꙟn adевъръ ꙟnтр'o старе de ресбоiȣ", окрiе ȣnȣ кореспondентȣ din Бiстрiцъ кȣ datъ 20. Септембре ꙟn „S. Bote" N. 181 a. к. „Пентрȣ чеea че е алȣ meȣ шi алȣ тъȣ аȣ кȣрсȣ сънџе de бȣргерȣ шi е ꙟnтребаре, dékъ ва ремъné лȣкрȣ кȣ пердереа a 3 вieцi de óменi." Аша ꙟnчепе „кор. сасȣ релацiȣнеа despre о бътаiе сънџерóсъ ꙟnтре фоштii mілiтарi Рокnenі шi ꙟnтре сашii din Пiнтiкȣ пентрȣ чертеле de хотарȣ, плънгъndȣсе, къ Въръренii, фоштi грънiцерi, ар фi окȣпатȣ maï о жȣmътате de mілȣ пътратȣ din проприетатеа сашiлорȣ din Пiнтiкȣ, ле аȣ лȣатȣ лemnele тъiéте шi фънȣлȣ фъкȣтȣ de аколо, пъшȣнеа лi о пъскȣръ кȣ вiтеле сале шi акȣm аȣ къшȣнатȣ бътаiе пе вiéцъ шi mórте; къ Пiнтеченii сашi аȣ ꙟnчеркатȣ о ꙟmпъчȣiре, ꙟnсъ ei фȣръ атакацi шi ȣnȣ фечорȣ алȣ лорȣ оморiтȣ кȣ тъчȣчele; съ плъnoеръ ла mацiогратȣлȣ din Бiстрiцъ, каре ꙟnтръ ꙟn кomерчȣ офiцiалȣ кȣ къпiтаnатȣлȣ din Nъсъȣdȣ, ꙟnсъ din респȣnсȣлȣ de аколо nȣ пȣтȣръ спера о кончепере пъчȣiтъ а казȣеi ачестеia Пiнтiченii dар' черȣръ скȣтȣ de апъраро, лȣаръ 11 џendарmi спре апъраре'шi шi ꙟn 18. Септ. се dȣсеръ ла локȣлȣ de чéртъ, къndȣ ꙟndатъ венiръ Въръренii ф. грънiцерi тоцi din сатȣ; къ џendарmii сфътȣiръ пе сашi съ се ретрагъ; еаръ kondȣкъторiȣлȣ de џendармi се ꙟnчеркъ а desфътȣi Въръренiлорȣ, ꙟnсъ къndȣ ворбiа елȣ, ȣnȣ въръреанȣ ꙟi арȣнкъ mъчȣка ꙟn пептȣ шi dóȣе пȣшкътȣрi ꙟnкъ се голiръ асȣпра џendарmȣлȣi; къ џendармii deдеръ фокȣ шi се ꙟnчiнсе о бътаiъ ꙟnтре 11 џendармi кȣ 200 ромаnі, dinтре карii 60 ераȣ кȣ пȣштi, къ џendармii desкъркаръ 50 de пȣшкътȣрi, оморжръ 2 ромаnі шi рънiръ пе mai mȣлцi, къndȣ апоi ромънii се ретрасеръ; къ џendармii се maï ꙟnтърiръ кȣ 3 iнши; къ mацiотратȣлȣ Бiстрiцеi maï mіжлочi шi maї тръmiсе о жȣmътатъ компаniъ de солdацi; кȣчi некȣm съ се фi сперiатȣ ромънii кȣ къdереа din 18, ei венiръ ꙟn 19. еаръшi пе локȣлȣ окȣпатȣ шi'шi бътеа жокȣ de сашi ꙟn dеалȣлȣ Пiнтiкȣлȣi; къ астъzi ꙟn 20. венi о жȣmътатъ de компаniъ солdацi la Пiнтiкȣ, ꙟnсъ с'а сiтȣiтȣ, къ ф. грънiцерi din 3 комȣне ромаnе аȣ фъкȣтȣ асеменеа преварiкъчȣni. „Ачеста е кȣпрiнсȣлȣ пре скȣртȣ алȣ револȣцiеi сасȣлȣi din Бiстрiцъ; еаръ dела фаца локȣлȣi n'amȣ прiмiтȣ ꙟnкъ ꙟnштiiнцаре maï demnъ de крезъmънтȣ. Чертеле ачестеа, dȣпъ кȣm ꙟmi adȣкȣ аminте, datéзъ maï dela ꙟmпер. Леополdȣ. Грънiцерii штiȣ, къ ꙟmпъратȣлȣ Iосiфȣ аȣ рескȣmпъратȣ локȣрiле ачестеа de чéртъ de пе аколо кȣ miлióне (къте? 7? ор 17?) *пентрȣ грънiцерi*; — *шi ꙟn dокȣmентеле челе векi* (каре требȣе съ се афле шi ла кȣртеа de Biena?) се афлъ delmаркареа локȣрiлорȣ ачестора пе вжрфȣлȣ dеалȣрiлорȣ de кътръ Стрimба пе кȣпȣпа лорȣ ꙟn жосȣ пънъ ла Nъсъȣdȣ, ȣnde се ашеzасеръ шi mовiлеле шi песте каре mezȣinъ грънiцерii n'аȣ трекȣтȣ нiчi odатъ (аша е Dnле?). Чiне аȣ фостȣ акȣm прiмii преварiкъторi пе сȣnтȣ mъnъ de аȣ mȣтатȣ пе нештiȣте mовiлеле прiмiтiве maï токmа пе рiпеле Сomешȣлȣi, кърпindȣ mezȣina, кȣm нiчi ȣnȣ пъкалъ n'ар креdе? Ачéста се пóте лесне пречепе, кȣчi пентрȣ локȣлȣ нȣmai пънъ la рiпеле шi котiтȣрiле Сomешȣлȣi нiчi Авакȣкȣ n'ар фi datȣ, некȣm miлióне, dар' нiчi mii. — Аша грънiцерii аȣ цiнȣтȣ шi цiнȣ пънъ астъzi ꙟnшii ei пе Пiнтеченi de преварiкаnцi шi ꙟnшелъторi ръпiторi de проприетатеа лорȣ, рескȣmпъратъ кȣ прецȣ de сънџе пентрȣ апъраpea патриеi. Жȣdекаȣсаȣ zечi de ani шi нȣ штimȣ, че аȣ къштiгатȣ акȣm; оморжтȣсаȣ de mȣлте орi ꙟnтре сiне, ъшблатаȣ сърmанii грънiчерi din ꙟnдȣрареа офiчiрiлорȣ фостi сашi de mȣlте орi прiн верцi, тотȣшi дрептȣлȣ шi'лȣ апъраръ. — Сченe ка ачестеа dаръ maï фȣръ прiн тъdȣреле ачелеа de mȣлте орi; ꙟnсъ ачéста нȣ ꙟnсеmnéзъ, къ се афлъmȣ ꙟn ресбоiȣ, чi нȣmai ꙟn апъръри iȣцiте, некȣmпъпiте шi несокотiте de преварiкърi de отаръ, каре ꙟnкъ сȣnт фóрте de тъnгȣiтȣ, пънъ къndȣ не пȣтеmȣ апъра дрептȣлȣ проприетъцii пе кале легалъ. — Е лȣкрȣ трiстȣ, къ атътеа комiсiȣni, къте maï фȣръ шi акоlo, ꙟnкъ нiчi чеа din ȣрmъ сȣnтȣ D. префектȣ Хорватȣ n'аȣ афlатȣ пéтра ꙟnцелепчȣnii mi a дрептъцii, ка се пȣnъ одатъ капътȣ ла сченe трiсте ка ачестеа. ꙟnсъ сашii аveаȣ mȣлцi бani шi грънiцерii нȣmai сърȣчia, de ачеа шi комiсiȣнiле de пе тimпii чеi сатȣрвiнi аi сашiлорȣ скóсеръ отържрiле шi аiчi din пȣнцi. — Аштептъmȣ акȣm кȣ ръбdаре репортȣ шi штiре de кomпȣнере, къ сiнгȣра лiнiште шi ъmбларea пе kalea лецii не пóте сȣсцiné ферiчiцi пе вiiторiȣ.

Вedeцi? Кȣm се фолосескȣ алцii de сченe ка ачестеа, ка съ арȣнче асȣпръне о ȣmбръ de нemaтȣрiтате шi de сълбътъчiе? къ ръnimȣ чеea че е а алтȣiа? ка апоi се реесе ei ла дрептȣрi асȣпръне, шi дрептȣлȣ, елȣ е, каре dъ пȣтереа шi авереа, нȣ сченe de ачестеа, каре ꙟnфiгȣ пȣmпарiȣлȣ ꙟn пептȣлȣ нацiȣнеi!! - -

Dékъ авеаmȣ дрептȣ полiтiкȣ нацiоналȣ ꙟn diетъ, пȣтеаmȣ лесне съ не рекъштiгъmȣ ачелȣ дрептȣ de проприетате ȣзȣрпатъ de сашi; акȣm, къndȣ сперъmȣ а фi ꙟnтр'ачéстъ ферiчiтъ пȣсъчȣне, тотȣ ромънȣлȣ, каре нȣ се контепеште dела mесȣрi de ачестеа брȣтале требȣе съ'лȣ прiвimȣ de iнimiкȣлȣ нацiȣнеi. Кȣ фрȣнтеа рediкатъ съ не апъръmȣ дрептȣрiле, ꙟnсъ нȣmai пе калеа legei шi пе калеа ачéста съ нȣ остеnimȣ пънъ ла прагȣлȣ Maieстъцii, каре конвiнсȣ е дрептȣ.

Eata ca „S. B." isi si luà de aici more patrio ocasiune a se provocá la corespondinti'a acésta, aratanduo cu degetulu de documentu (falsissimu) ca proprietatea si persóná nu aru fi secure in Ardealu de romani. Asia cu purtarea nóstra cea legala (insa cerbicósa pana candu nu vomu estórce ce e proprietatea nóstra) sa le dovedimu, ca su mintiuni si rautati incercarile loru cu calumniare audacter semper aliquid haerebit.

Eata tocma primimu si reportulu dela Nasaudu:

„Ce nu succese fratiloru sasi a duce in fine cu vicleni'a se silescu a o fini cu poterea."

Precum in tota Transilvania, asia si in districtulu Bistritiei intre comunele din districtulu Bistritiei Jaad, Pintac si Dumitra (Mettersdorf) si intre comunele romane cu acele vecine din districtulu Nasaudului Ilvamica, Feldru, Neposu si Rebrisórá susta una diferintia metala (de mediuna) de unu seculu si diumetate, care intre comun'a sasésca Sz.. Pintak si comuna romana Neposu cu atata au fostu totudeauna si este mai inversiunata, cu catu terenulu intre aceste doue comune contraversu se intinde pana in fundulu gradiniloru din comun'a Neposu.

Acésta diferintia metala intre susu numitele 3 comune sasesci si 4 romanesci 'si trage originea sua inca din acelu tempu nefericitu — pentru locuitorii acestui districtu — candu magistratulu districtului si cetatei Bistritiei catu cu poterea, catu cu vicleni'a ajutatu de inpregiurari — cercase a face pe toti romanii si Nasaudului de iobagi, ale cuprinde regalele si muntii, pe acei locuitori, cari dupa cuvintele diplomei Reg. Mateiu erá incorporati: „ut universis juribus libertatibus, consvetudinibus, gratiis et privilegiis, quibus civitas nostra Bistritiensis, civesque et comunitas ejusdem ab antiquo usa exstitit, ut perpetuo et gaudere valeant, atque possint."

Dupa acelu timpu, candu universitatea sasésca esoperase la gubernulu tierei de atunci, cá se póta pe romani dintre sasi ai expropria, cerendu lips'a sasiloru aceea expropriare, aceste diferintie metale incepura in mai susu numitulu timpu — candu romanii nu'si aflá nicaiuri dreptate, candu se tienea de celu mai mare patriotismu a despoié pe romani de proprietatea sua, candu nationalitatea romana era destulu argumentu in contra veru caruia a fi dechiaratu de iobagiu, — au aflatu o in cea mai mare fervóre anulu 1762, anulu adeca, candu s'a redicatu aici regimentulu alu 2-lea de frontiera.

Din acestu anu incependu diferinti'a intre susu numitele comune nu s'a pututu nici deslegá nici impaciui.

S'au trasu cu adeveratu mai multe linée provisorie pe terenulu de sub controversia intre susu numitele 3 comune sasesci si 4 romanesci, dintre cari cea de capetenia au fostu S i v c o v i c i a n a numita; fiindu inse locuitorii comuneloru romane granitiare, si asie ne avendu actoratu, nepotendu'si apera dreptulu seu, s'au defiptu totudeauna acele linee asie, pecumu mai multu sau mai puçinu au influintiatu asupra comisiuniloru comunele vecine sasesci.

De aci au urmatu, ca nici sub ochirmuirea militare si cu putere militare nu s'a potutu statori nici una linia, nu s'a pututu nici decide, nici inpaciui diferinti'a pana in diu'a de astadi.

Comunele romanesci sau tienutu de linea Sivcoviciana numita, celea sasesci, de asia numitele Tellekiana si Horvathiana.

Locului intre aceste 8 linii aflatoriu l'au pasiunatu multu puçinu camu la olalta, din paduri sau folositu camu deavalmá, ce adeverescu drumurile de care si cararile de vite pe acelu terenu aflatóre.

Comunele Jaad, Pintak si Mettersdorf ne putendusi statori posesiunea exclusiva pe susu pomenitulu terenu pe calea legei, s'au atentatu din candu, in candu, cu poterea fisica a eschide pe comunele romanesci din acelu terenu, si deosebi pe comun'a Neposu. Intre altele:

In anulu 1834 s'a sculatu intreag'á comuna Mettersdorf inarmata in contra comunei Neposu (alias Vararea), si au atacatu cu potere armata nu numai in terenulu controversu, da si chiaru in mediuloculu comunei Neposu, — candu din ambe partile au cadiutu mai multi morti si raniti.

In anulu 1849 sau sculatu locuitorii din comun'a Pintak inarmata luandusi in adjutoriu soldati unguresci la eli incuartirati si cu adjutoriulu acelora au atacatu pe locuitorii din Neposu, fiindu atunci in Neposu numai muerile, copii si batranii a casa, ca barbatii sangerau pentru tronu, autonomi'a tierei si dreptulu nationalu politicu.

Dela 1850 incóce inca mai de multe ori s'a sculatu comun'a Pintak inarmata, si s'au intemplatu mai de multe ori omoruri din ambe partile. — Asia in anulu 1856 au panditu Pinticanii ocasiunea, candu erá toti Neposenii dusi in munte la cositu, si atunci venindu intreaga comun'a Pinticu parte inarmata, parte provediuta cu sape si cóse,

cosi si dumicá tóte seminaturile neposeniloru din partea aceea de hotaru.

In finea lui Augustu a. c. provocà judele comunei Pinticu atatu pe judele din Jaad, catu si pe celu din Mettersdorf, cá fiacare sei dee cate unu adjutoriu camu de 150 barbati inarmati, cu carii si cu intreag'a comuna Pintak se navaleasca de nou asupra comunei romanesci Neposu. Respectivii judi din Jaad si Mattersdorf nu au aflatu cu cale acést'a intreprindere a pinticaniloru si asia nici nu leau datu adjutoriu, inse cu tóte acestea in 30—31 Augustu a. c. din tóta casa cate unu barbatu inarmatu, si cu acestia (camu 130—150) veni desu de demineatia pe terenulu de controversia, si aflandu acolo vitele neposeniloru, acestea mai antaiu leau luatu prinse si leau tramisu la Pinticu, prindiendu si tramitiendu si pe pastoriulu din Neposu sub escorta catra Pinticu.

Neposenii cu tóte cá erá imprastiati lá lucrulu campului, totusi audiendu clopotulu din Neposu intr'o dung'a alergará acasá, si dupa ce se adunara camu la 20—30 barbati, si totuodata aflara ca trup'a pinticaniloru inarmata sta de asupr'a Neposului, cá se afle cugetulu si scopulu pinticaniloru, tramise 2 parlamentari la pinticani, acesti'a inse audiendu clopotuluNeposului intr'o dung'a séu rentorsu mai aduncu in padure catra lini'a lui Sivcovich, — si asia parlamentarii neposeniloru cautandui, nu sau intorsu numai decatu. Neposenii adunati nemai potendu asteptá, au plecatu cu totii camu 20—30 in urmá celoru 2 deputati, si asia mergundu pe loculu controversu, in urma aflara trup'a sasiloru pintecani postati pe unu dealu camu pe lini'a lui Sivkovich.

Neposenii fiindu puçini camu in uná distantia de 1000 pasi au statu in locu si au strigatu sasiloru cá le dee vitele si boariulu prinsu indereptu, ce leau respunsu inse pinticanii nu au intielesu. Neposenii dupa aceast'a temenduse ase apropia mai tare de pinticani si fiindu si osteniti seau pusu josu, si dupa aceea vadiendu, ca pinticanii nu le asculta rugarea, seau sculatu eara si au plecatu indereptu catra casa: vadiendu inse pinticanii ca romanii se retragu, ei anca seau sculatu si au plecatu cu fug'a dupa neposeni, carii inspaimantati anca siliea din pasi, fiindu inse sasii pinticani mai lungi in picióre se apropie de neposeni pana in una distantia camu de 30 pasi, candu neposenii puçini la numeru vedienduse in periculu, decumv'a oru mai fugi, au statu in locu si seau intorsu facie cu pinticanii cá pe comanda provocandui pe acestia totu odata, cá se nu mai vina, ca nu va fi bine. Pinticanii inse mai pasira vreo 2 pasi, si apoi puscara mai multi insi in neposeni, carii fiindu esercitati si dedati anca *din an. 1848/9—1859 a sta* facie cu glóntiele, candu siau desiertatu pinticanii puscile seau lasatu cu toti josu, si asia glóntiele sasiloru au trecutu peste capulu loru, vedienduse inse acumá totusi in estremulu periculu, fiindu pucini, nu au asteptatu cá pinticanii se imple puscele a 2-a óra, ci in ultima desperatiune au navalitu cu totii catra pinticani, cá se nu piéra de pusca si asia mestecunduse la olalta siau camu datu buna demineati'a si din bote, pana ce in urma, multimea sasiloru a rupt'o la fuga indereptu lasandu pe campulu luptei 1 mortu, si 1 mai puçinu intr'unu picióru contusiatu. Neposenii cu acéstá ocasiune au remasu nevatamati. —

De aci incóce seau inversiunatu ambe comunele si mai tare, formandusi ambe dreptulu la loculu de contraversia, si asia de atunci nu e di, candu seau uná seau ceialalta comuna se nu cuprinda si inchida vitele celeilalte comune, care le afla pe acestu locu. Mai tare inse va fi simtienduo aceastá oficiolatulu districtualu alu Nasaudului si magistratulu Bistritiei, carii ne 'ncetatu se insulta cu atari aratari.

Pinticanii mai circumspecti cine scie cu ce maestrii siau castigatu si asistentia de gensdarmi, cu carii acumá de curundu au inceputu a se ivi pe loculu acel'a. Asia in 17. Septembre a. c. a esitu eara tóta comun'a sasésca Pintac parte inarmata si parte cu carele pe loculu controversu, avendu cu sine si uná asistentia de 11—12 gensdarmi, si pana ce cei cu carele au taiétu si incarcatu lemne, ceialalti cu gensdarmii au amblata deálungulu paduriloru si locului de controversia, si au alungatu de acolo pe vigitorii neposeni puscandu dupa dinsii. (Va urma.)

Dela Себешȣ пi се ꙟтпъртъшеште, къ ротъпiї de аколо аБiа аштéптъ реставрареа пóвъ а котȣпеlорȣ шi а маџiстратȣлȣї. — Nȣ воiȣ се атiпгȣ пiчї о отрȣпъ, — а кърeї тoпȣ ар пȣтé възъта пȣ пȣтаї ȣрекiле, dаръ zeȣ акȣт кiарȣ шi катереле iпiтеї ротъпiлорȣ шi але пацiȣпеї; чi опре сȣсџiпереа отiтеї шi апреџȣiреа бърбацiлорȣ поштрi iпцелiџепцi de пе аколо, ꙟї провокътȣ пе тоцi, ка кȣ о iпiтъ шi о оiпгȣръ воiпцъ се кавте акȣт сiпгȣрȣ ла iптересȣлȣ пацiопалȣ, оȣпȣпъпdȣ тóтъ атБiцiȣпеа шi iптереселе ꙟп парте аБоолȣтеї печесiтъцi de о оолidарiтате компактъ, къ алтȣфелiȣ, чеї че ворȣ лȣкра ꙟп контра iптереселорȣ пацiопалї шi ꙟп контра кȣпрiпсȣлȣї протоколȣлȣї пацiопалȣ dел Сiвiiȣ, ворȣ ретъпé Блатацї шi dескредiтацї ꙟпаiптеа iптреџе пацiȣпї. —

Temisióra 22. Septembrie eara incepura fratii nostri serb a ne prigoni limb'a si inca ce e mai multu, ca neputenduo goni pan acumu din beserica sf. Georgiu in subcetatea Fabricu acumu séu a pucatu a ni o goni din scól'a cea de 3 clase, ce se afla lunga acést beserica, midiulocindu la magistratu, cá scóla romanésca de aci se s strapuna la ceealalta beserica a sf. Ilie; romanii de aici peste 200 suflete nu voru lasá nici odata unu astfeliu de arbitragiu se'si aib resultatulu seu, si cu tóte ca magistratulu, care intre 36 de membr are numai un romanu, au otaritu pe voi'a serbiloru, noi totusi vedien dune pré nedreptatiti prin otarirea acésta vomu confugi la locuril mai'nalte, cá decisiunea acésta se se reeptedie.

Pentru gimnasiulu romanescu proiectatu in Lugosi s'au suscrisu preste 15000: elu mai are de geamenu si altu gimnasi earasi romanescu in Seini in Satumare totu in Septembre croitu pentr care inca se contribuira 1816 fr. Dumnedieu se ajute si ici si colo In Fóia ne vomu reintórce la gimnasie.

ȢNГАРIА. Desфiiпџареа котiтетелорȣ котiтатепсе ȣртéz тереȣ, аша ȣртъ de кȣрȣпdȣ шi ꙟп Алба-регалъ. Еаръ ꙟп Арадȣ се лȣптаръ ротъпiї ка леiї ꙟп контра арБiтрацiȣлȣї таџiар de а deчide тóте шi ꙟп пȣтеле ротъпiлорȣ. Аръzепiї аȣ авȣт акȣт кȣрацiа а лȣа лȣпта копстiтȣцiопалъ таї серiосȣ шi пе ат Бȣкȣра, къпdȣ п'ар оdixпi пъпъ къпdȣ ꙟшi вор веdé лiтБа фiгȣръпdȣ de офiчiалъ ꙟп котiтатȣ ка шi чеа таџiаръ акȣта.

Ка респȣпсȣ ла фрацiї din Ȣпгарiа пȣ атъпътȣ а ле deслȣчi къ deпȣтацiа арdелепiлорȣ фȣ de тiтпȣрiȣ аdтопȣiтъ, к врȣпdȣ а чере копгресȣ пацiопалȣ се пȣ калче преоте iптепцiȣпiле diплотеї din 20. Октотбре, каре рекȣпоскъпdȣ автопоти църiлорȣ шi iпdiвidȣалiтатеа лорȣ, пȣ копчеdе пе фацъ пърцiлор din еlе а трече престе тезȣiпа deтаркърeї ачестеiа, чеea ч тачiте тотȣ о'ар фi пȣтȣтȣ фаче. — Deчї kа съ пȣ се перiклiтезе лiчепца de копгресȣ шi пептрȣ трапсiлвъпепї, треБȣiа съ се ȣртеzе аша.—Кȣ трътiтереа ла сепатȣлȣ iтперiалȣ ꙟпсъ, ȣпdе ротъпiї din тотȣ iтперiȣлȣ се арȣ прiвi de о апъ, се пóте шi аре локȣ шi алȣптареа ȣпȣї копгресȣ пацiопалȣ џепералȣ, шi аша п ва фi пеdрептȣ пiте а сȣпȣпе ȣпȣ че, че пȣ е de крезȣтȣ. — Копгресȣ пiчї кiарȣ спечiалȣ пȣ с'а копчесȣ de сȣсȣ, акȣт се аргȣтептътȣ а minori ad majus, шi съ пе оdixпiтȣ, къ чеea че а *оъdiтȣ патȣра пȣ се пóте штерџе din iпiтiле че копкорdéзъ* ꙟптрȣ алȣптареа ферiчiрeї сале. —

„Hirnök“ креdе, къ ꙟп окȣртȣ се ва рекiъта шi diета Ȣпгарieї. Прiтателe е рекiътатȣ ла Вiепа шi тȣлцi алцi dетпiтар ꙟпалцi се аdȣпъ аколо. — Dóтпе, че Бiпе ар фаче, кȣпdȣ чел пȣцiпȣ ȣпȣлȣ din капiї поштрi шi ар лȣа остепéла а петрече ꙟп Вiепа оȣптȣ deкȣрсȣлȣ diеталȣ — ка репресептаптȣ алȣ dȣрерiлорȣ, че афлъ атътеа пеdeчї шi сȣчiтȣрi пъпъ че пътрȣпdȣ ла кȣпоштiпца Сȣверапȣлȣї. Акȣт сéȣ пiчї оdатъ съ пе жертфiтȣ фъръ крȣцаре! —

— Спеселе тóте къте а костатȣ diета ȣпгȣрéскъ din 2 Апрiле ꙟпкóче сȣiръ ла 324,000 фр. т. а.

ПРIНЧIПАТЕЛЕ ȢNINDE. Ȣпiреа Прiпчiпателорȣ, dȣпъ о deпеше din Копотаптiпополе din 24. Септ. аȣ ретасȣ фъръ ресȣлтатȣ, фiiпdȣ ꙟтпърцiте пърерiле пȣтерiлорȣ че аȣ цiпȣтȣ копферiпца: аd. Фрапца, Апглiа шi Пóрта фȣръ пептрȣ, еаръ Прȣсiа, Рȣоiа шi Аȣотрiа ꙟп контра ȣпiȣпеї.

„Ротапȣlȣ“ ꙟпкъ прiтi ачéстъ штiре телеграфiкъ, еаръ Мопiторȣлȣ din Бȣкȣрештї фъкȣ оБсервъчȣпеа, къ еlȣ пȣ ва лiпсi а пȣБлiка орче штiрi посiтiве, сосiте dela Копстаптiпополе ꙟп казоа ачéста, фъръ ꙟпоъ а dесмiпцi штiреа de оȣсȣ телеграфiкъ. *Вотȣ* веdé че ва пȣБлiка шi „Мопiторȣлȣ.“

— ꙟпкоропареа рецелȣї шi рецiпеї de *Прȣсiа* се ва серба ꙟп 18. Окт. ꙟп Рецiотоптȣ (Königsberg) шi ꙟп 22. ворȣ ꙟптра коропацiї ꙟп Берлiпȣ кȣ ꙟптраре оолепелъ.

— Репȣтiтȣлȣ iсторiкȣ Шлоссар а репъȣсатȣ ꙟп 23. Септ. ꙟп Хаiделберга.

CONCURSU.

Pentru cuprinderea postului de medicu cercualu cu unu salariu anualu de 400 f. v. a. si a unei mósie cu 80 f. v. a. in comitatulu Zarandului se deschide concursulu pana in 15. Octomvrie 1861. —

Cei cari voiescu a ocupa posturile susunumite au de a asterne rugarile cu diploma, asisderea adeverintiá atatu despre qualificatiune catu si despre cunosciinti'a limbei romane si magiare in terminulu susu pusu la officiulu comitatensu alu Zarandului in Baia de Crisiu.

Din sedinti'a comitetului comitatensu in 3. Iulie 1861.

Dr. Sigmundu Reichenberger, fisicu comitatensu

Редакторȣ респȣпсȣторiȣ
IАКОБȢ МȢРЕШIАНȢ.

Еdiцiȣпеа: кȣ тiпарiȣлȣ лȣ
IОАННЕ ГОЕТТ.